

هم کلاسی
Hamkelasi.ir

باسمه تعالی

*قواعد درس به درس کتاب عربی نهم

درس ۲

وزن کلمات

اگر حروف اصلی (ریشه) کلمه ای را تشخیص بدهیم پیدا کردن وزن آن کلمه آسان است.

برای پیدا کردن حروف اصلی کلمه کافی است برای آن کلمه یک هم خانواده پیدا کنیم.

به حروف مشترک در کلمات هم خانواده حروف اصلی می گوئیم.

مُحکَم ، أَحکام ، تَحکیم ، إِستحکام ، حُکام ، حاکم و..... حروف مشترک این کلمات (حکم)

به حروف غیر از حروف اصلی حروف زائد یا حروف اضافی می گویند.

برای اینکه وزن کلمه ای را پیدا کنیم ، در زبان عربی از کلمه فعل استفاده می کنیم. فعل را زیر حروف اصلی

قرار می دهیم و حروف زائد را به آن اضافه می کنیم. مثال:

مُحکَم ، أَحکام ، تَحکیم ، إِستحکام ، حُکام ، حاکم ، غیر وزن
مُفعل أفعال
وزن

* وزن و غیر وزن از نظر تعداد حروف و حرکه باید باهم مساوی باشند.

در کلمه « اکتشاف »

به حرف « ک » فاء الفعل

به حرف « ش » عین الفعل

به حرف « ف » لام الفعل می گوئیم.

انجام دادن کاری را خواستن.

فعل امر از فعل مضارع دوم شخص مفرد و دوم شخص جمع ساخته می شود.

مراحل ساخت فعل امر

۱. حرف « تَ » را از اول فعل مضارع برمی داریم.
  ۲. به جای « تَ » ا، اُ می گذاریم.
  ۳. حرف آخر فعل مضارع را ساکن - می کنیم. و اگر حرف آخر فعل مضارع حرف « ن » بود حذف می کنیم.
- اکنون از فعل های زیر فعل امر بسازید.

تَذْهَبُ:

تَذْهَبِينَ:

تَخْرُجُ:

تَخْرُجِينَ:

تَجْلِسُ:

تَجْلِسِينَ:

مراحل ساخت فعل امر

۱. حرف « تَ » را از اول فعل مضارع برمی داریم.
۲. به جای « تَ » ا، أُ می گذاریم.
۳. حرف آخر فعل مضارع را ساکن - می کنیم. و اگر حرف آخر فعل مضارع حرف « ن » بود حذف می کنیم.
- ۴* حرف آخر فعل مضارع در دوم شخص جمع (جمع مونث) ساکن یا حذف نمی شود.
اکنون از فعل های زیر فعل امر بسازید.

تَذْهَبَانِ:

تَذْهَبَانِ:

تَجَلْسُنَ:

تَخْرُجُونِ:

توجه

- *** « نَ » دوم شخص جمع (جمع مونث) ساکن یا حذف نمی شود. (هیچ تغییری نمی کند.)
- *** « نَ » اگر جزء سه حرف اصلی (ریشه) فعل باشد حذف نمی شود بلکه ساکن می شود.

فعل نهی (دوم شخص مفرد)

از انجام کاری باز داشتن.

از فعل مضارع ساخته می شود.

مراحل ساخت فعل نهی (امر منفی)

۱. به اول فعل مضارع « لا » اضافه می کنیم.

۲. حرف آخر فعل مضارع را ساکن - می کنیم. و اگر حرف آخر فعل مضارع حرف « ن » بود حذف می کنیم.

اکنون از فعل های زیر فعل نهی (امر منفی) بسازید.

تَذْهَبُ:

تَذْهَبِينَ:

تَخْرُجُ:

تَخْرُجِينَ:

تَجْلِسُ:

تَجْلِسِينَ:

مراحل ساخت فعل نهی (امر منفی)

۱. به اول فعل مضارع « لا » اضافه می کنیم.

۲. حرف آخر فعل مضارع را ساکن - می کنیم. و اگر حرف آخر فعل مضارع حرف « ن » بود حذف می کنیم.

*۳. حرف آخر فعل مضارع در دوم شخص جمع (جمع مونث) ساکن یا حذف نمی شود.

اکنون از فعل های زیر فعل نهی (امر منفی) بسازید.

تَذْهَبَانِ:

تَذْهَبَانِ:

تَجَلْسُنَ:

تَخْرُجُونِ:

توجه

*** « ن » دوم شخص جمع (جمع مونث) ساکن یا حذف نمی شود. (هیچ تغییری نمی کند.)

*** « ن » اگر جزء سه حرف اصلی (ریشه) فعل باشد حذف نمی شود بلکه ساکن می شود.

*موصوف و صفت

درس ۷

*مضاف و مضاف الیه

ترجمه به فارسی عبارت عربی یکی از راههای تشخیص موصوف و صفت و مضاف مضاف الیه است.

مثال: بَحْرٌ كَبِيرٌ. دریایی بزرگ ، دریای بزرگی ،

حالا به اول عبارت فوق در ترجمه فارسی « این » و به آخرش « تر است » اضافه می کنیم. چون معنی می دهد موصوف و صفت است.

مثال: بابُ الْبَيْتِ. درِ خانه

حالا به اول عبارت فوق در ترجمه فارسی « این » و به آخرش « تر است » اضافه می کنیم. چون معنی نمی دهد مضاف و مضاف الیه است.

اگر در عبارت عربی موصوف و مضاف الیه و صفت باهم باشند در ترجمه فارسی مضاف الیه بعد از صفت می آید.

مثال: آلُه الطَّاهِرِينَ. خاندان پاکش

*موارد قابل توجه درباره موصوف و صفت

الکتابُ الصَّغِيرُ موصوف « ال » دارد باید صفت هم « ال » داشته باشد.

شجرَةٌ کَبِيرَةٌ موصوف « ة » دارد باید صفت هم « ة » داشته باشد.

المُعَلِّمَانِ النُّطِفَانِ موصوف « مثنی » است باید صفت هم « مثنی » باشد.

طالبٌ مُجْتَهِدٌ موصوف « علامت » دارد باید صفت هم « علامت » داشته باشد.

ماضی ساده که بحث آن در پایه هفتم کتاب عربی ارائه گردید. مثال: ذَهَبْتُ = رفتم

*ماضی استمراری

كَانَ + فعل مضارع = ماضی استمراری

مثال: كُنْتُ أَذْهَبُ = می رفتم

به صرف فعل ناقص « كَان » دقت کنید

مفرد	جمع
↓	↓
كُنْتُ	كُنَّا
كُنْتَ ، كُنْتِ	كُنْتُمْ ، كُنْتُنَّ (جمع)
كَانَ ، كَانَتْ	كَانُوا ، كَانُوا (جمع)

اگر هریک از فعل های ناقص « كَان » را با فعل مضارع مناسب خود بکار ببریم ماضی استمراری بدست

می آید. مثال: كُنْتُ تَخْرُجِينَ خَارِجًا می شدی

درس ۹

*برای بیان ساعت در زبان عربی دانستن اعداد ترتیبی ۱۲- ۱ و به عبارتی ۲۴- ۱۳ لازم است.

كَمِ السَّاعَةِ (مَا السَّاعَةُ) ؟ بیان ساعت از ۱-۲۴

۱. السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ .	۱۳. السَّاعَةُ الثَّلَاثَةُ عَشْرَةَ .
۲. السَّاعَةُ الثَّانِيَةُ .	۱۴. السَّاعَةُ الرَّابِعَةُ عَشْرَةَ .
۳. السَّاعَةُ الثَّلَاثَةُ .	۱۵. السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ عَشْرَةَ .
۴. السَّاعَةُ الرَّابِعَةُ .	۱۶. السَّاعَةُ السَّادِسَةُ عَشْرَةَ .
۵. السَّاعَةُ الْخَامِسَةُ .	۱۷. السَّاعَةُ السَّابِعَةُ عَشْرَةَ .
۶. السَّاعَةُ السَّادِسَةُ .	۱۸. السَّاعَةُ الثَّمَانِيَةُ عَشْرَةَ .
۷. السَّاعَةُ السَّابِعَةُ .	۱۹. السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ عَشْرَةَ .
۸. السَّاعَةُ الثَّمَانِيَةُ .	۲۰. السَّاعَةُ الْعَشْرُونَ .
۹. السَّاعَةُ التَّاسِعَةُ .	۲۱. السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ وَالْعَشْرُونَ .
۱۰. السَّاعَةُ الْعَاشِرَةُ .	۲۲. السَّاعَةُ الثَّانِيَةُ وَالْعَشْرُونَ .
۱۱. السَّاعَةُ الْحَادِيَةَ الْعَشْرَةَ .	۲۳. السَّاعَةُ الثَّلَاثَةُ وَالْعَشْرُونَ .
۱۲. السَّاعَةُ الثَّانِيَةَ الْعَشْرَةَ .	۲۴. السَّاعَةُ الرَّابِعَةَ وَالْعَشْرُونَ .

دانش آموزان عزیز سه مورد زیر را برای بیان ساعت به عنوان الگو و نمونه یاد بگیرند کافی است

- السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ. → بیان ساعت بصورت کامل
- السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ وَالرُّبْعُ . → ۱۵ دقیقه مانده به ساعت یک
- السَّاعَةُ الْوَاحِدَةُ إِلَّا رُبْعًا . → ۱۵ دقیقه از ساعت یک گذشته